

**EESTI STANDARDI JA STANDARDILAADSE DOKUMENDI
ÜLESEHITUS, SÕNASTUS JA VORMISTUS**

**Structure, formulation and presentation of an Estonian
standard and publication**

EESTI STANDARDIKESKUSE JUHENDI EESSÕNA

See Eesti Standardikeskuse juhend on

- juhendi EVS JUHEND 4:2014 uustöötlus;
- jõustunud sellekohase teate avaldamisega EVS Teataja 2017. aasta oktoobrikuu numbris.

Juhendi EVS JUHEND 4:2017 „Eesti standardi ja standardilaadse dokumendi ülesehitus, sõnastus ja vormistus“ on koostanud standardiosakond, koostamisel on arvestatud EVS-i tehniliste komiteede ja standardimiseksperptide arvamusi.

Juhend annab ülesehitus-, sõnastus- ja vormistusreeglid Eesti standarditele, standardilaadsetele dokumentidele ning nende kavanditele. Esitatud on ka nõuded paranduste kohta. Juhendi koostamisel on lähtutud juhendist EVS JUHEND 4:2014, ühtlustades nõuded võimalikult ulatuslikult uusimate rahvusvaheliste ning Euroopa standardimisorganisatsioonide nõuetega ja arvestades kogemusi nende standardite ülevõtmisest Eestis ning uuenenud võimalusi seoses infotehnoloogia arenguga.

Peamised muudatused võrreldes juhendi 2014. aasta väljaandega on järgmised:

- pandud paika mitme muudatusega konsolideeritud standardite ühtne tähistusviis;
- lisatud nõue esitada rahvusvahelist standardit ülevõtva Eesti standardi jaluses autoriõiguse tekst;
- lisatud ühismuudatuste käsitlemise kord;
- lisatud kohustus esitada igas standardis normiviidete ning terminite ja määratluste peatükk;
- täpsustatud tõlkemeetodil ülevõetud standardi normiviidete järele Eesti standardi märkuse lisamist;
- täiendatud normiviidete, terminite ja määratluste ning matemaatiliste avaldiste peatükke;
- lisatud ja muudetud tõlkesoovitusi;
- koostatud uus lisa C „Kontroll-loend standardi koostajale“;
- muudetud Eesti standardi ülesehitust Euroopa standardina jõustunud rahvusvahelise standardi ülevõtmisel.

Juhendi lisa A on toodud küljendusnõuded EVS-i tehnilistele komiteedele, standardite koostajatele, tõlkijatele ja ekspertidele ning nende järgimine aitab kaasa standardite kiirele avaldamisele.

ICS 01.120

Standardite reprodutseerimise ja levitamise õigus kuulub Eesti Standardikeskusele

Andmete paljundamine, taastekitamine, kopeerimine, salvestamine elektroonsesse süsteemi või edastamine ükskõik millises vormis või millisel teel ilma Eesti Standardikeskuse kirjaliku loata on keelatud.

Kui Teil on küsimusi standardite autorikaitse kohta, võtke palun ühendust Eesti Standardikeskusega:

Koduleht www.evs.ee; telefon 605 5050; e-post info@evs.ee

SISUKORD

1	KÄSITLUSALA.....	5
2	NORMIVIITED	5
3	TERMINID JA MÄÄRATLUSED.....	5
4	STANDARDI ÜLESEHITUS.....	5
4.1	Standardi osad	5
4.2	Standardi tähis.....	6
4.3	Lehekülgede nummerdus.....	7
4.5	Tiitelleht ja eessõna	8
4.6	Sisukord.....	12
4.7	Sissejuhatus.....	12
4.8	Käsitlusala.....	12
4.9	Normiviited	13
4.10	Terminid ja määratlused	13
4.11	Tähised ja lühendid.....	15
4.12	Standardi põhiosa.....	15
4.13	Lisad	15
4.14	Kirjandus	16
4.15	Tagakaas	16
5	STANDARDI VORMISTUS	17
5.1	Üldist.....	17
5.2	Teksti liigendus.....	17
5.3	Nimetuste õigekirjutus	18
5.4	Tabelid.....	18
5.5	Graafiline teave.....	19
5.6	Matemaatilised avaldised.....	20
5.7	Arvväärtused	21
5.8	Mõõtühikud	21
5.9	Mõõtmete ja lubatud hälvete näitamine.....	22
5.10	Tekstisisesed märkused.....	22
5.11	Joonealused märkused	23
5.12	Märkused tabelite ja graafilise teabe juures.....	23
5.13	Viited.....	23
5.14	Näited.....	24
5.15	Lühendid, tähised ja tingmärgid.....	24
5.16	Muudatuse vormistus	24
6	PARANDUSE ÜLESEHITUS JA VORMISTUS.....	25
6.1	Paranduse tähis	25
6.2	Paranduse vormistus.....	25
	Lisa A (normlisa) Standardi küljendusnõuded	27
	Lisa B (normlisa) Standardi tõlkenõuded.....	29
	Lisa C (teatmelisa) Kontroll-loend algupärase standardi ja standardilaadse dokumendi koostajale	35
	Lisa D (teatmelisa) Eesti standardiks ülevõetud standardi ülesehitus	37
	Lisa E (teatmelisa) Eesti standardi tiitellehe ja eessõna vormistamise näide Euroopa standardi jõustumisteate meetodil ülevõtu korral	39
	Lisa F (teatmelisa) Eesti standardi tiitellehe ja eessõna vormistamise näide rahvusvahelise standardi ümbertrüki meetodil ülevõtu korral	41

Lisa G (teatmelisa) Tõlkemeetodil Eesti standardiks ülevõetud standardi vormistamise näited.....	43
Lisa H (teatmelisa) Eestikeelsena avaldatud tehnilise spetsifikatsiooni ja tehnilise aruande vormistamise näited.....	47
Lisa I (teatmelisa) Algupärase Eesti standardi tiitellehe ja eessõna vormistamise näide.....	51
Lisa J (teatmelisa) Värvilisi jooniseid sisaldava standardi tiitellehe ja eessõna vormistamise näide	53
Lisa K (teatmelisa) Standardi tagakaane näide	55
Lisa L (teatmelisa) Paranduse näide	56
Kirjandus.....	57

1 KÄSITLUSALA

See juhend kirjeldab Eesti standardite, standardilaadsete dokumentide ja nende kavandite ülesehituse, sõnastuse ning vormistamise nõudeid. Esitatud on ka nõuded dokumentide muudatuste ja paranduste kohta.

2 NORMIVIITED

Alljärgnevalt nimetatud dokumentidele on tekstis viidatud selliselt, et nende sisu kujutab endast kas osaliselt või tervenisti selle dokumendi nõudeid. Dateeritud viidete korral kehtib üksnes viidatud väljaanne. Dateerimata viidete korral kehtib viidatud dokumendi uusim väljaanne koos võimalike muudatustega.

EVS-EN 45020:2008. Standardimine ja standardimisega seotud tegevused. Põhisõnavara

3 TERMINID JA MÄÄRATLUSED

Juhendi rakendamisel kasutatakse standardis EVS-EN 45020:2008 esitatud termineid ja määratlusi.

Selles juhendis mõistetakse edaspidi standardi all nii Eesti standardit (algupärane ja ülevõetud Euroopa või rahvusvaheline) ja selle muudatust kui ka standardilaadseid dokumente ning kõigi eespool mainitute kavandeid.

4 STANDARDI ÜLESEHITUS

4.1 Standardi osad

Üldjuhul koosneb standard järgmistest osadest:

- tiitelleht,
- eessõna,
- sisukord,
- sissejuhatus,
- peatükk „Käsitlusala“,
- peatükk „Normiviited“,
- peatükk „Terminid ja määratlused“,
- standardi põhiosa,
- lisad,
- kirjandus,
- tagakaas.

Standard peab kindlasti koosnema vähemalt tiitellehest, eessõnast, peatükkidest „Käsitlusala“, „Normiviited“, „Terminid ja määratlused“, põhiosast – nõuetest käsitletavale ainekule, st standardimisobjektile – ja tagakaanest, välja arvatud muudatus, millel ei pruugi olla tiitellehte ning peatükke „Käsitlusala“, „Normiviited“ ja „Terminid ja määratlused“. Muude osade olemasolu sõltub standardi sisust.

Ülevõetud Eesti standardi ülesehitus on esitatud lisas D.